

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ ACİL DURUM EYLEM PLANI

HAZIRLAMA TARİHİ: 12/02/2024

GEÇERLİLİK TARİHİ: 12/02/2030

REVİZYON NO: 00

TEHLİKE SINIFI: AZ TEHLİKELİ

HAZIRLAYAN

Mehmet Zeki BARIŞ

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI

BELGE NO: 280128

Bu belge Balıkesir Üniversitesi Çağış Yerleşkesi Bigadiç yolu üzeri 17. Km P.K. 10145, Paşaköy Mah./Altıeylül/BALIKESİR adresinde mukim “BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ” ünvanlı işyeri için hazırlanmış olup, başka işyerleri için bilgisayar, internet, fotokopi, faks, vb. şekillerde kopyalanıp çoğaltılamaz. Belgede yer alan dokümanlar işyeri haricinde ve başka işyerleri için kullanılamaz.

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ
ACİL EYLEM PLANI

1.GENEL ESASLAR

Acil Durum: İşletme içi veya işletme dışı nedenlerden kaynaklanabilen ve ortaya çıktığında çalışanları, ziyaretçileri, öğrencileri, işletmeyi ve çevreyi kalıcı veya geçici olarak zarara uğratan, etkileri hemen veya daha sonra da ortaya çıkabilen planlanmamış olaylardır. Etki alanına göre küçük veya büyük acil durum olarak sınıflandırılır.

Olası felaketlere karşı hazırlıklı ve organize olmak, önceliklerin ve kritik süreçlerin belirlendiği, değişimlerin takip edildiği, detaylı ve organize bir iş devamlılığı planına sahip olmayı gerektirmektedir. Aşağıdaki durumlar, yönetimin acil müdahalesini ve olayı kontrol altına alıp sonlandırmak için gerekli kaynakların olaya dahil edilmesini gerektiren durumlardır.

İşletmede olması muhtemel acil durumlar	
A, B, C, D sınıfı yangınlar	Tehlikeli ve salgın hastalıklar
Tabii afetler;	Kimyasal madde kazaları
Deprem	Parlama, patlama
Sel baskını	İş kazaları
Büyük ölçekli kazalar (Kara, deniz ve havada meydana gelen),	Yaygın şiddet hareketleri belirtilerinin ortaya çıkması ve bu nedenle düzeninin bozulması
Fırtına,	Çevre kuruşlarda meydana gelen olaylar
Terör olayları	Sabotaj

gibi olaylardır

Acil eylem planı, tüm işyerleri için tasarım veya kuruluş aşamasından başlamak üzere acil durumların belirlenmesi, bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlerin alınması, görevlendirilecek kişilerin belirlenmesi, acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerinin oluşturulması, dokümantasyon, tatbikat ve acil eylem planının yenilenmesi aşamaları izlenerek hazırlanır.

Aynı çalışma alanını birden fazla işverenin paylaşması durumunda, yürütülen işler için diğer işverenlerin yürüttüğü işler de göz önünde bulundurularak acil eylem planı işverenlerce ortaklaşa hazırlanır.

Acil durumlar planları acil durumların;

OLMADAN ÖNCE : Olmaması için önlem almak

OLMASI HALİNDE : Olay esnasında en kısa sürede, en etkin şekilde müdahale etmek,

OLDUKTAN SONRA : En kısa sürede eski hale gelmek için

ALINMASI GEREKEN ÖNLEM VE UYGULANMASI GEREKEN DOĞRU KURALLARI KAPSAMAKTADIR.

Bir işyerinde bir veya daha fazla alt işveren bulunması halinde acil eylem planlarının hazırlanması konusunda işyerinin bütünü için asıl işveren, kendi çalışma alanı ve yaptıkları işler ile sınırlı olmak üzere alt işverenler sorumludur.

Acil eylem planları; tehlike sınıfına göre çok tehlikeli işyerlerinde 2, tehlikeli işyerlerinde 4 ve az tehlikeli

işyerlerinde 6 yılda bir yenilenir. İşverence acil durumların meydana gelmesi halinde uyarı verme, arama, kurtarma, tahliye, ilkyardım ve yangınla mücadele gibi uygulanması gereken acil durum müdahale yöntemleri belirlenir. Tahliye sonrası, işyeri dahilinde kalmış olabilecek çalışanların belirlenmesi için sayım da dahil olmak üzere gerekli kontroller yapılır.

İşyerlerinde yaşlı, engelli, gebe gibi özel politika gerektiren gruplara tahliye esnasında refakat edilmesi için tedbirler alınır. Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri oluşturulurken çalışanlar dışında öğrenci, ziyaretçi gibi işyerinde bulunması muhtemel diğer kişiler de göz önünde bulundurulur.

2. AMAÇ:

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ ünvanlı işyerlerinde acil eylem planlarının hazırlanması ile koruma, kurtarma, söndürme ve ilkyardım konularında yapılması gereken çalışmalar ile bu durumların güvenli olarak yönetilmesi ve bu konularda görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu plan gerek işletme içinde gerekse işletme dışında gelişip çalışanları, çevreyi ve işletmeyi olumsuz yönde etkileyebilecek potansiyel ve beklenmedik durumlara karşı önceden hazırlıklı olmak, acil ve beklenmedik durum sırasında ve ertesinde olağan hizmetlerin sunumuna devam edilmesini sağlamak amacıyla yapılacak faaliyetlerin, metotların ve sorumluların belirlenmesini sağlayacaktır.

3. KAPSAM:

Risk değerlendirmesi sonuçları, yangın, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım ve patlama ihtimali, ilkyardım ve tahliye gerektirecek olaylar, doğal afetlerin meydana gelme ihtimali, sabotaj ihtimali, terör ve çevresel olaylarda **BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ** çalışanları, her ne nedenle olursa olsun acil durumda sahada bulunanlar ile iş birliği yapılması karar altına alınan;

- Özel veya Tüzel Kişiliği olan Kamu Kurum ve Kuruluşları
- Özel Kurum veya Kuruluşlar

bu plan kapsamı dahilindedir. Acil durumlarda personelin yapması gerekenler risk değerlendirmesi sonuçları, yangın, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım ve patlama ihtimali, ilk yardım ve tahliye gerektirecek olaylar, doğal afetlerin meydana gelme ihtimali, sabotaj ihtimali, terör ve çevresel olaylar acil eylem planında belirtilmiştir. Tüm çalışanlar bu planlara uymakla yükümlüdür.

4. DAYANAK: İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 11'inci, 12'nci ve 30'uncu maddelerine dayanılarak 18.06.2013 Tarih ve 28681 Sayılı Resmî Gazetede yayınlanmış olan işyerlerinde Acil Durumlar Hakkında yönetmelik hükümlerine göre hazırlanmıştır.

5. UYGULAMA:

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ'nde meydana gelen acil durumlarda; Acil Durum Öncesi, Acil Durum Sırasında, Acil Durum Sonrasında olmak üzere,

- İşletme içi kaynakların kullanılması ve yönetilmesi
- Topluluk içi kaynakların kullanılması ve yönetilmesi
- Topluluk dışı kaynakların kullanılması ve yönetilmesi

için uygulamaların doğru şekilde yapılmasına yol göstermektir. Planın uygulanması **BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ** sorumluluğundadır.

6. TANIMLAR:

Acil Durum: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olaylardır.

Acil durum planı: İşyerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler dahil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı plandır.

Acil Durum Yönetimi: Acil durum ortaya çıktığında, personel, malzeme-donanım ile acil durum plan ve uygulamalarının yönetimidir.

Tehlike: Zarar, hasar veya yaralanma yaratabilme potansiyelidir.

Risk: Tehlikenin açığa çıkma olasılığı ve verebileceği zarar, hasar veya yaralanmanın şiddetini önceden görebilmektir.

Kaza: Ölüme, hastalığa, yaralanmaya, hasara veya diğer kayıplara sebebiyet veren istenmeyen olaylardır.

Arama: Acil durum oluşuktan sonra, kayıp olan personelin ölü, yaralı veya sağ olarak bulunması için yapılan çalışmalardır.

Kurtarma: Yaralı veya sağ olan personelin acil durum bölgesinden güvenli bir şekilde uzaklaştırılmasıdır.

Tahliye: Malzeme, donanım ve personelin risk veya afet bölgesinden güvenli olarak uzaklaştırılması.

Sızıntı- Dökülme: İnsan sağlığına ve çevreye doğrudan veya dolaylı bir şekilde zarar verebilecek olan zararlı maddelerin bir kaptan sızarak veya dökülerek boşalmasıdır.

İlkyardım: Herhangi bir nedenle tehlikeli duruma girmiş olan, hastalanan veya kazaya uğrayan bir kişiye durumunun daha kötüye gitmesini önlemek üzere olay yerinde yapılan tıbbi olmayan geçici müdahaledir.

Güvenli yer: Acil durumların olumsuz sonuçlarından çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş yerdir.

Tasfiye: Acil durum sonrasında ortaya çıkan hasarlı veya enkaz haline gelmiş malzeme ve donanımın ortamdaki kaldırılması işlemi.

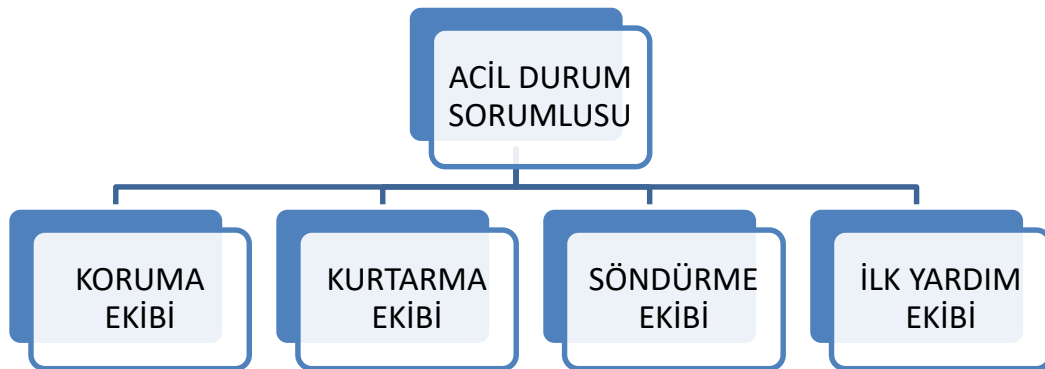
Hasar Tespiti: Acil durum sonrasında ortaya çıkan hasarın saptanması işlemi.

7. ORGANİZASYON VE EKİPLER

İşyerlerinde tehlike sınıflarını tespit eden Tebliğde belirlenmiş olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 30 çalışana, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 40 çalışana ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 50 çalışana kadar; koruma, kurtarma, söndürme konularının her biri için uygun donanıma sahip ve özel eğitilmiş en az birer çalışanı destek elemanı olarak görevlendirir. İşyerinde bunları aşan sayılarda çalışanın bulunması halinde, tehlike sınıfına göre her 30, 40 ve 50'ye kadar çalışan için birer destek eleman daha görevlendirir.

İlkyardım konusunda 22/5/2002 tarihli ve 24762 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan ilkyardım Yönetmeliği esaslarına göre az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her 20 çalışan için 1 ilkyardımcı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her 15 çalışana kadar 1 ilkyardımcı, çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde her 10 çalışana kadar 1 ilkyardımcı destek elemanı görevlendirilir.

Uyarı verme: Uyarı verme görevi acil durumu ilk gören çalışana aittir. İşyerinde acil durumların meydana gelmesi durumunda, acil durumu ilk gören kişiler en az üç kere yüksek sesle acil durumun çeşidine göre **Acil Durum** diye bağırarak, acil durumun boyutuna göre gerekirse ikaz düğmeleri ile acil durum ikaz sistemi çalıştıracak ve işyeri ilkyardım ekibi olay yerine çağrılacaktır. Acil durumun büyüklüğüne göre acil durum telefonlarından acil durumun haber verilmesi sağlanacaktır. İşveren / işveren vekili durumdan haberdar edilecektir.

Her konu için birden fazla çalışanın görevlendirilmesi gereken işyerlerinde bu çalışanlar konularına göre ekipler halinde koordineli olarak görev yapar. Her ekipte bir ekip başı bulunur.

İşveren tarafından acil durumlarda ekipler arası gerekli koordinasyonu sağlamak üzere çalışanları arasından bir sorumlu görevlendirilir.

Acil Durum Sorumlusu: İşyerinde işveren tarafından görevlendirilen ve acil durumlardan kaynaklanan risk ve etkileri en aza indirmek için tedbirlerin alınması ve aldırılmasını sağlayacak organizasyonu kuran ve organizasyon kapsamında yürütülen faaliyet ve ekiplerden sorumlu olan kişidir.

Koruma Ekibi: Koruma ekibi, acil durum nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önlemek, acil durum ekipleri arasındaki koordinasyon işlerini gerçekleştirmek, sayım işlerini yürütmek, gerektiğinde ilgili ulusal ve yerel kurumların müdahale ekiplerine bilgi vermekle görevli yeterli sayıda personelden meydana getirilen ekiptir.

Kurtarma Ekibi: İşyerlerinde acil durum sonrası; çalışanların, öğrencilerin, ziyaretçilerin ve diğer kişilerin arama ve kurtarma işlerini gerçekleştirmek yeterli sayıda personelden meydana getirilen ekiptir. Kurtarma ekibinin ilk olarak görevi, herhangi bir doğal veya insan kaynaklı acil durum esnasında acil yardıma ihtiyacı olan her canlının yerini tespit etmektir. Bunun için devlet birimleri ile iş birliğiyle çalışmalıdır. Acil durum bölgesinde ölü, yaralı veya sağ personelin olup olmadığını arayarak saptamak görevi kurtarma ekibinindir. Kurtarma işlemine başlamadan önce ilkyardım ekiplerine haber verir.

İlkyardım Ekibi: İlkyardım ekibi, acil durumdan olumsuz etkilenen kişilerin ilk yardım müdahalelerini gerçekleştirmekle görevli yeterli sayıda personelden meydana getirilen ekiptir. İlkyardım ekibi gerekli bilgilere de ulaşarak (kimlik, kazalının durumu vb.) işyeri hekimine haber verecektir.

Söndürme Ekibi: Söndürme ekibi, işyerinde çıkabilecek yangınlara derhal müdahale ederek mümkünse yangını kontrol altına almak, yangının genişlemesine mâni olmak ve söndürme faaliyetlerini yürütmekle görevli yeterli sayıda personelden meydana getirilen ekiptir.

Ek 1'de acil durum ekibinde bulunan kişilerin isimleri ve iletişim bilgileri yer almaktadır. Seçilen kişilerin bulundukları ekibe uygun ve eğitilmiş olmaları son derece önemlidir.

8. ACİL DURUM ÖNCESİNDE ALINMASI GEREKEN ÖNLEYİCİ VE SINIRLANDIRICI TEDBİRLER

Acil durum sırasında bilinçli davranabilmek, kayıpları en az düzeyde tutmak, güvenliği artırmak için ciddi önlemler almak gereklidir. Bunun için de riskler gerçekleşmeden önce bazı çalışmalar yapılmalıdır.

8.1. İşaretlemeler

Makine-donanım, tehlike kaynakları, risk noktaları ve yürüme-tahliye yollarının renk kodlarına uygun olarak işaretlemesi ve boyanması yapılır.

8.1.1. Boru Sistemi ve Vanalar

Boru tesisatındaki borular, vanalar, supaplar ve bunların parçaları standart renklerle boyanmalıdır. Bütün boru hattı boyunca akış yönü oklarla belirtilir.

Renkler ve anlamları;

Yeşil	: Sıvı haldeki su tesisatı
Açık yeşil	: Yumuşak su tesisatı
Koyu yeşil	: Sert su tesisatı
Filizi yeşil	: İçme kullanma suları tesisatı (aslında renk şartı yok).
Gümüş grisi.	: Su buharı boruları tesisatı
Kahverengi	: Makine yağları boruları tesisatı
Kırmızı	: Yangın söndürme suyu tesisatı
Kil sarısı	: Hava hariç, gaz ve/veya sıvılaştırılmış gazlar tesisatı
Mor	: Asit ve alkali tesisatı

Mavi	: Hava tesisatı
Açık mavi	: Enstrüman havası
Koyu mavi	: Basınçlı hava tesisatı
Siyah	: Diğer sıvılar için kullanılır
Gri	: Havalandırma ve tahliye sistemi
Beyaz	: Yanıcı sıvı tesisatı

8.1.2. Tahliye Yolları

Yürüme yolları ve yönleri **Sarı** renge boyanarak işaretlenmiş olmalıdır.

8.1.3. Uyarı ve Bilgi Levhaları

Genelde uyarı ve dikkat çekmek için tehlike işaretlerinde **SARI** renkli levhalar,

İş güvenliği ve sağlık bilgilendirme işaretleri, genel güvenlik ve sağlık için **Yeşil** renkli levhalar,

Bilgilendirme, dikkat ve emredici işaretleri için **MAVİ** renkli bilgi levhaları,

Makine koruyucuları ve direk tehlikeye karşı uyarı için **KAVUNİÇİ** renk,

Yangın Önleme işaretleri, yasaklama işaretleri, yanıcı ve parlayıcı maddelerin depolandıkları yerler, yangın söndürme cihazları ve malzemeleri veya tehlikeli madde ile ilgili yasaklar **KIRMIZI** renkli olmalıdır.

8.2. Alarm Sistemi Kurulması

İşletmeye, mutlaka Acil Durum halinde işyerini tahliye etme, gerekiyorsa sığınak veya toplanma noktalarına personeli yönlendirme, Her Türlü Acil Durumu haber verme amaçlı olarak sesli, ışıklı alarm ve ikaz sistemi kurulur.

Herhangi bir alarm durumunda bütün çalışanların görebilecekleri veya duyabilecekleri şekilde bu sistem çalıştırılır.

Deprem, yangın, yanıcı veya zehirleyici gaz kaçağı, fırtına hortum gibi durumlarda personel ışıklı veya sesli uyarı sistemleri ile haberdar edilirler. Zaman zaman haberli veya habersiz olarak değişik vardiyalarda sistem denenir.

8.3. Periyodik Bakım Programları

İşletmede her türlü makine ve donanım için bir periyodik bakım kartı hazırlanır. Yasalarda adı geçen makine ve donanım için yasal süreleri içinde ilgili birimlere periyodik muayeneler ve bakımlar yaptırılır. Yasada adı geçmeyenler için ise o işyeri sorumluları tarafından bir periyodik muayene süresi belirlenir ve bu süreler içinde periyodik muayeneler ve bakımlar yapılır.

Aşağıda yasal periyodik muayene ve bakım için yasal zorunluluk olan makine ve donanımlar ile periyodik olarak yapılması gerekli işler verilmiştir.

8.3.1. İş ve Risk Analizleri

Periyodik olarak bir iş ve iş ortamı ile ilgili risk analizleri güncellenir. Ancak makine donanım veya proste bir değişiklik varsa değişiklikle beraber güncelleme yapılır. Saha gözlemleri düzenli olarak görevli birimler tarafından yapılır.

Fırtınaya karşı, kapı ve pencereler düzenli olarak sağlam ve çalışır durumda tutulmaya çalışılır. Ortalıkta devrilme ve dökülüp saçılma olasılığına karşı, içinde kimyasal maddeler ve benzeri zararlıların bulunduğu kaplar kontrol altında tutulur.

Hava veya su kirliliğine karşı, içme ve kullanma suları düzenli olarak 3 veya 6 aylık periyotlarla özel veya tüzel laboratuvarlarda analiz ettirilir. Sebiller ise aylık periyotlarla kontrol ettirilerek temizlenmesi sağlanır.

Personel taşımacılığı ile ilgili olarak karayollarında olabilecek kazaları önlemek üzere taşıma işini yüklenen firmalarla yapılan anlaşmalara, sürücü ve araç niteliği konusunda maddeler koyulur. Sürücüler ve araçlar sık sık kurallara uyulması ve araçların teknik emniyeti bakımından denetlenir. Yüklenici firmanın, sürücülerine personel taşımacılığı ve trafik kuralları konusunda eğitim aldırması istenir ve denetlenir.

İşletme çevresinde olabilecek anız yangınlarının zarar vermemesi için önceden hazırlıklı olunur. Özellikle LPG bölgesinde ot mücadelesi düzenli olarak sürdürülür. Anız yangınlarına önlem için kritik noktalar geniş şekilde sürdürülür.

Yakın çevremizde olabilecek yıkıcı bir deprem fakülte çalışanlarını ve yükseköğretim faaliyetlerini etkileyebilir. Her bölüm kendi çalışma bölgesindeki makine-donanımın sarsıntıda devrilmemesi için gerekli sabitleme çalışmasını yapar/yaptırır. Kontrollerini düzenli olarak yapar.

Enerji kesilmesine karşı yedek besleme sistemleri düzenli olarak bakım ve kontrollerle çalışır durumda tutulur.

Düzenli olarak, başta kemirgenler olmak üzere haşerata karşı mücadele yürütülür.

Toplu gıda zehirlenmesine karşı personele verilen gıda maddelerinin ve yemeklerin Gıda Maddeleri Tüzüğü'ne uygun olması için gerekenler yapılır. Her öğün, dağıtılan yemeklerden özel kaplara "şahit numune" alınarak 72 saat saklanır. Ortaya çıkabilecek toplu gıda zehirlenmesi durumunda bu örnekler analiz ettirilerek zehirlenme kaynağı ve nedeni saptanmış olur. Gıda dağıtımından sorumlu personelin hijyen eğitimi almış olması sağlanır.

İşletme içerisine giren araçların bina, direk vb. yapılara çeşitli araçların çarparak zarar vermelerini önlemek üzere gerekli tamponlar / bariyerler Bakım Onarım Şefliğince yapılır ve bunların sağlamlıkları düzenli olarak kontrol edilir.

8.3.2. Tehlikelerin Belirlenmesi

Gerçekleştirilen risk analizi çalışmaları kapsamında tehlikeler tanımlanmış, bu tehlikelere ilişkin riskler belirlenerek değerlendirilmiş, sonuçları irdelenmiş ve koruyucu önlemler belirtilmiştir.

Risk değerlendirmesinin gerçekleştirilmiş olması; işverenin, işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. Risk değerlendirmesi yapılarak, alınması gereken koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması ve kullanılması gereken koruyucu donanım ve ekipmanın sağlanması işverenin sorumluluğundadır.

8.4. Çalışanların Bilgilendirilmesi ve Eğitim

Tüm çalışanlar acil durum planları ile söndürme, koruma, kurtarma ve ilkyardım konularında görevlendirilen kişiler hakkında bilgilendirilir. İşe yeni alınan çalışana, iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine ilave olarak acil durum planları ile ilgili bilgilendirme yapılır.

Acil durum konularıyla ilgili özel olarak görevlendirilenler, yürütecekleri faaliyetler ile ilgili özel olarak eğitilir. Eğitimlerin işyerinde iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi tarafından verilmesi halinde, bu durum işveren ile eğitim verenlerce imzalanarak belgelendirilir.

9. ACİL DURUM SIRASINDA VE SONRASINDA UYULMASI GEREKENLER

9.1. Acil Durumun Duyurulması

Çalışma alanında herhangi bir yangın çıkması durumunda, yangını ilk gören en az üç kere yüksek sesle **YANGIN VAR** diye bağırarak, ikaz düğmeleri ile acil durum ikaz sistemi çalıştırılacak ve kurtarma ekibi organizasyonu ile işyeri dolaşarak olayın bütün personele duyurulması sağlanacaktır. Yangının büyüklüğüne göre gerekli hallerde İTFAİYE (TLF:112)'ye haber verilecektir. İşveren durumdan haberdar edilecektir.

İşyerinde iş kazası meydana gelmesi durumunda, kazanın boyutuna göre gerekirse ikaz düğmeleri ile acil durum ikaz sistemi çalıştırılacak ve işyeri ilk yardım ekibi olay yerine çağrılacaktır. İlk yardım ekibi gerekli bilgilere de ulaşarak işyeri hekimi ve gerekli hallerde sağlık kurumlarına (TLF:112) haber verecektir. İşveren durumdan

haberdar edilecektir.

İşyerinde patlama meydana gelmesi durumunda, ikaz düğmeleri ile acil durum ikaz sistemi çalıştırılacak ve olay işyerinde çalışan bütün personele duyurulacaktır. İkaz sistemi dışında kurtarma ekibi organizasyonu ile işyeri dolaşarak olayın duyurulması sağlanacaktır. Olay derhal İTFAİYE (TLF:112)'ye haber verilecektir. İşveren durumdan haberdar edilecektir.

9.2. Yangın Durumu ve Talimatı

Maddenin, ısı ve oksijenle birleşmesi sonucu oluşan kimyasal olaya yanma denir. Yanma olayının oluşabilmesi için yanıcı madde, ısı ve oksijenin bir arada bulunması gerekir. Bu olaya "Yangın Üçgeni" adı verilir. Yararlanmak amacı ile yakılan ateş dışında oluşan ve denetlenemeyen yanma olayına **YANGIN** denir.

9.2.1. Yangınların Sınıflandırılması

Yangının türü yanmakta olan maddeye göre değişir. Bu nedenle yangınları beş sınıfta toplayabiliriz. Tablo 2'de yangın türleri ve söndürme teknikleri verilmiştir.

Tablo 2: İşletme Dahili Çıkabilecek Yangın Türleri

Yangın Cinsi	A	B	C	D	E
	Katı	Sıvı	Gaz	Metal	Elektrik
Yanıcı madde	Kâğıt, odun, ahşap, kumaş, pamuk vb.	Boya, tiner, yağ, akaryakıt vb.	Doğalgaz, metan, LPG, propan, asetilen	Magnezyum, alüminyum, sodyum, vb	Elektrik
Söndürme yöntemi	Soğutma, yanmayı engelleme	Engelleme, boğma, soğutma	Engelleme	Soğutma, boğma	İlk iş elektriğin kesilmesi
Kullanılan söndürücü	Su, ABC tozlu ve köpüklü söndürücü	ABC ve BC tozlu, CO2 ve köpüklü söndürücü	ABC ve BC tozlu, CO2 söndürücü	Sadece D tozlu söndürücü	CO2 söndürücü

9.2.2. Söndürme Prensipleri

9.2.2.1. Soğutarak Söndürme

a. **Su ile Soğutarak Söndürme:** Soğutarak söndürme prensipleri içinde en çok kullanılandır. Suyun fiziksel-kimyasal özelliği, yanıcı maddeyi boğar ve yanıcı maddeden ısı alarak yangının sönmesini sağlar.

b. **Yanıcı Maddeyi Dağıtma:** Yanan maddelerin dağıtılmasıyla yangın nedeni olan yüksek ısı bölünür, bölünen ısı düşer ve yangın yavaş yavaş söner. Akaryakıt yangınlarında bu tip söndürme uygulanmaz.

9.2.2.2. Havayı Kesme

a. **Örtme:** Katı maddeler veya kimyasal bileşikler kullanarak yanan madde ile oksijenin kesilmesi olayıdır. Akaryakıt yangınlarında, örtü oluşturan kimyasal bileşikler kullanılmaktadır.

b. **Boğma:** Yangının oksijenle ilgisinin kesilmesi veya azaltılması olayıdır .

9.2.2.3. Yanıcı Maddenin Ortadan Kaldırılması

Yanmakta olan maddelerin ortadan kaldırılması halinde, yanma üçgeni oluşamaz. Bu nedenle de yangın sönmüş olur.

9.2.3. Yangına Karşı Önceden Alınacak Tedbirler

9.2.3.1. Kimyasallar

- Tüm kimyasallar gerektiği şekilde etiketlenmiş ve kapalı kaplarda saklanmalıdır.
- Kimyasalların kullanıldığı yerlerde sadece gerektiği kadar kimyasal bulundurulmalı ve kullanılan tüm kaplar etiketlenmelidir.
- Miktarı 50 litreyi aşan çözücüler (solventler) kimyasal dökülmelerine karşı döküntülerin birikeceği tepsiler bulunan metal dolaplarda ve/veya özel olarak hazırlanmış ya da amaca uygun olarak yeniden düzenlenmiş odalarda saklanmalıdır.
- Kimyasal depolarının aydınlatma ve elektrik tesisatı etanj olacaktır.
- Depoların tüm elektrik sistemleri depo dışında kontrol edilecektir.
- Depo içindeki kimyasallar uygun şekilde etiketlenip depolama şartlarına göre depolanacaktır.
- Depo içinde ve dışında hem dolap ve raflarda hem de personel için gerekli topraklama tertibatı yapılacaktır.
- Depolarda sürekli olarak temiz hava girişi sağlanmalıdır.
- Kimyasallar ateşleme kaynaklarından uzak tutulmalıdır.
- Kimyasallar ile çalışan personel pamuklu iş elbisesi giymelidir. Sentetik elbiseler statik elektrik biriktirebilir.

9.2.3.2. Yanıcı Gazlar

- Gaz boruları sağlam olmalı ve fazla ısınmasına yol açmayacak şekilde yerleştirilmelidir.
- Kullanılmayan gaz vanaları tamamen kapatılmalıdır.
- Kullanılmayan gaz tüpleri dışarıda düşmeye karşı dayanıklı bir şekilde bekletilmelidir.
- Yanıcı gazlar kullanılırken çalışma alanı terk edilmemelidir.
- Yanıcı gazlar ile çalışılan yerlerde kullanılan gazlar ile ilgili gaz dedektörleri bulunmalıdır.
- Çalışma ortamında uygun yerlere "sigara içmek yasaktır" ve "dikkat ateşle yaklaşma" levhaları asılmalıdır.
- Gazlar ile çalışılan ortamda sürekli olarak temiz hava girişi sağlanmalıdır.

9.2.3.3. Elektrik Panoları, UPS, Trafo

- Temizlik ve bakım için kullanılan yağlı bez ve üstüğü parçaları ağzı kapaklı çöp bidonlarına atılır.
- Paratonerler ve topraklama kabloları periyodik olarak kontrol edilir.
- Uygun yerlere "sigara içmek yasaktır" ve "dikkat ateşle yaklaşma" levhaları asılır.
- Yeteri kadar uygun tipte (KKT ve/veya CO2 vb.) yangın söndürme tüpleri ve diğer yangın söndürme araçları faal olarak kullanıma hazır bulundurulur.
- Otomatik yangın algılama dedektörleri uygun yerlere yerleştirilir.

9.2.3.4. Malzeme/Teçhizat Depoları

- Depoların içinde ve malzemeler arasında sigara içilmesine izin verilmez.
- Çabuk parlayıcı ve ısıya karşı malzemeler sık sık kontrol edilir.

- Depolardaki malzemeler özelliğine göre uygun tipte yangın söndürme tüpleri dolu ve kullanıma hazır bulundurulur.
- Depoların uygun ve görülebilecek yerlerine "sigara içmek yasaktır" levhaları konur.
- Elektrik tesisatı, kablo bağlantıları, fiş ve prizler her hafta bir plan ve kontrol listesine göre devamlı kontrol edilir, arızalı ve hasarlı olanlar değiştirilir.

9.2.3.5. Açık Alanlar

- Çevredeki yabancı otlar, kâğıt, bez, parçası gibi yanıcı atıklar temizlenir, kesilen otlar yakılmaz ve saha dışına çıkarılır.
- Çalışma alanı devamlı bakımlı ve temiz tutulur.

9.2.3.6. Elektrik Tesisatları

- Elektrik tesisatına, proje harici fazla yüklü cihazlar takılmaz.
- Tüm bina ve tesislerin elektrik dağıtım panolarındaki sigortalar muhafazalı ve otomatik olur. Elektrik tesisatının periyodik kontrolleri yetkili personel tarafından yapılır.
- Elektrikle çalışan cihazlardan, teknik dokümanına göre gerekli olanlar topraklanır.
- Bina ve tesislerde çıplak veya hasarlı kablo, priz, fiş vb. gibi elektrik malzemesi derhal yenilenir.

9.2.4. Yangın Esnasında Yapılacak İşlemler

Yangın esnasında **Yangın Acil Durum Planına** göre hareket edilecektir. Her ne olursa olsun ilk düşünce kendi can güvenliğini almak ve yakınında bulunan makine veya ekipmanın enerjisini keserek önceden belirlenmiş ve işyerinde duyurulmuş olan acil çıkış yollarını kullanarak panik yapmadan "**Acil Durum Toplanma Noktası**" na gidilmesi olacaktır.

Tablo 3. Yangın esnasında yapılacak işlemler

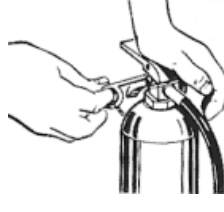
YAPILACAK FAALİYET	METOT	SORUMLU
1. Telaşlanmayın, yangını çevrenize ve sorumlu kişilere duyurun.	Ses ve haberleşme araçları	Tüm Çalışanlar
2. Yangın tehlikesinde koşuşturmayı ve paniği engelleyin. Tüm personeli toplanma bölgesinde toplayın.	Acil durum levhaları	Koruma Ekibi
3. Gaz vanalarını, elektrik şalterlerini kapatın	Kullanma talimatına uygun	Kurtarma Ekibi
4. Yanıcı maddeleri uzaklaştırın. Bunları yaparken kendinizi ve başkalarını tehlikeye atmayın.	Talimatlara Uygun	Kurtarma Ekibi
5. Eğer yangın kendi imkanlarınızla söndürülemeyecek kadar büyük ise, en kısa ve doğru olarak adrese yangının cinsini (elektrik, bina, akaryakıt vb) belirtmek suretiyle itfaiye 'ye haber verin.	İtfaiye 112	Söndürme Ekibi
6. İtfaiye gelinceye kadar Acil Durum ekipmanları kullanma talimatına uygun olarak yangını söndürmeye çalışın.	Yangın tüpleri	Söndürme Ekibi
7. Görevlilerden başka kişilerin yangın sahasına girmesine engel olun.	-	Koruma Ekibi
8. Önce canlıları ve daha sonra kıymetli eşya ve dökümanları kurtarın.	-	Kurtarma Ekibi
9. Yaralıları ilkyardım müdahalesini yapın	İlkyardım Dolabı	İlkyardım Ekibi
10. İşyeri ve acil durum yönetimince verilecek işe dönüş emrine kadar çalışmayın	-	Tüm Çalışanlar

9.2.5. Ekiplerin Görevleri

9.2.5.1. Söndürme Ekibi: Yangın yerinin çevresinde gereken tertibatı alır, yangını söndürmeye veya genişlemesini önlemeye çalışırlar.

- Söndürme ekibinde görevli personel hangi yangında, hangi tip söndürme cihaz ve yönteminin kullanılacağını bilmelidir.
- Bütün personel, yangın söndürme cihazlarını kullanmayı bilmelidir
- Dumandan zehirlenmemek için sık sık dışarıya çıkılarak temiz hava alınmalıdır.
- Söndürme ekibinde görevli personel, ikişer kişilik gruplar halinde eşleştirilerek yangın bölgesine sokulacaktır. Bu iki kişi yangını söndürürken aynı zamanda birbirlerini kollayarak yaralanma, yanma, dumandan boğulma ve zehirlenmeye karşı birbirlerine sahip çıkacaklardır.
- Söndürme personeli; zaman zaman birbirlerini de ıslatarak, elbiselerinin kavrulmasını ve dolayısıyla ani tutuşmaları önleyeceklerdir.

9.2.5.1.1 Söndürme cihazlarının kullanımı

a. Tüpi yerinden çıkarınız. 	b. Tetiğin üstündeki pimi çekiniz
c. Hortumu yuvasından çıkarınız ve tetiğe sonuna kadar basınız 	c. Hortumun ucundan çıkan yangın söndürücü maddeyi yangın bölgesine boşaltınız

9.2.5.1.2. Söndürücü maddenin yangın bölgesine sıkılması

Açık alanda ateşin olduğu bölgeye doğru tutarak kullanınız kendiniz geride kalınız.

9.2.5.2. Kurtarma Ekibi. Varsa önce canlıları kurtarırlar, daha sonra yangında ilk kurtarılacak evrak, dosya ve diğer eşyayı orada bulunanların da yardımı ile ve ekip başkanlarının nezareti altında mümkünse çuvallara ve torbalara koyarak boşaltılmaya hazır hale getirirler, çuval ve torbalar, yetkililerin lüzum görmesi halinde işyerinin henüz yanma tehlikesi olmayan kısımlarına taşınır.

- Kurtarmada birinci öncelik **İNSANDIR**. Yangın bölgesinde yaralanmış, yanmış, boğulmuş, zehirlenmiş, baygın veya ölü durumda insan bulunabilir. Öncelikle bunlar kurtarılarak ilk yardım ekibine teslim edilecektir.
- İkinci öncelik, yangın yerinde (varsa) yangının büyümesine neden olacak, çalışmalara engel olacak ve tutuştuğu takdirde çalışanlara zarar verecek patlayıcı madde, alkol, tiner, LPG tüpleri gibi yanıcı maddeler uzaklaştırılarak koruma ekibine teslim edilecektir.

- c) Yukarıda yazılı maddeler yerine getirildikten sonra diğer malzemeler üzerindeki etiketlerdeki öncelik sırasına göre kurtarılacak koruma ekibine teslim edilecektir.
- d) Kurtarma ekibinde görev alacak personel, yaralı taşıma usullerini bilecek ve söndürme ekibinde olduğu gibi ikişerli olarak görevlendirilecektir.

9.2.5.3. Koruma Ekibi: Boşaltılan eşya ve evrakı, güvenlik güçleri veya kurum yetkililerinin göstereceği bir yerde muhafaza altına alır ve yangın söndürüldükten sonra ilgililere teslim ederler;

- a) Çevre emniyetini alarak işi olmayanları bölgeye sokmayacaktır.
- b) Şüpheli şahısları yakalayacaktır.
- c) İtfaiye araçlarının geçeceği yolları açık bulunduracaktır.
- d) Yağmacılık, hırsızlık ve kargaşaya engel olacaktır.
- e) Yangından kurtarılan malzemeleri emniyete alacaktır.
- f) Toplanma bölgesinde sayım yapacaktır.

9.2.5.4. İlk Yardım Ekibi: Yaralanan veya hastalananlar için ilkyardım hizmeti verirler. İlk müdahaleyi yapacaklardır. İlk yardım ekibi, sertifikalı ilkyardım eğitimi almış kişilerden oluşturulacaktır.

9.2.6. Tatbikatlar

Hazırlanan acil durum planının uygulama adımlarının düzenli olarak takip edilebilmesi ve uygulanabilirliğinden emin olmak için **işyerlerinde yılda en az bir defa** olmak üzere tatbikat yapılır, denetlenir ve gözden geçirilerek gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler yapılır. Gerçekleştirilen tatbikatın tarihi, görülen eksiklikler ve bu eksiklikler doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri içeren tatbikat raporu hazırlanır.

Gerçekleştirilen tatbikat neticesinde varsa aksayan yönler ve kazanılan deneyimlere göre acil durum planları gözden geçirilerek gerekli düzeltmeler yapılır. Tatbikata senaryo dahilinde tüm personel katılacak ve gerçeği yansıtacak şekilde hareket tarzı izlenecektir.

9.2.7. Yangın Sonrası Yapılacak İşlemler

Muhtemel yangın sonrası teknik ve idari personel bir araya gelerek detaylı bir incelemede bulunacak, yapılan inceleme sonrası yangının çıkış sebepleri, ihmal ve sorumluları vb. tespit edilip yangın raporu hazırlanacaktır. Verilecek rapor doğrultusunda ödül / ceza işlemleri **işverence** yürütülecektir

9.3. Deprem Durumu ve Talimatı:

Yakın çevremizde olabilecek depremler sonrasında iletişim, ulaşım ve diğer hizmetlerin sağlanmasında aksamalar olacaktır. Bu nedenle deprem öncesinde, sırasında ve sonrasında aşağıdaki uygulamalara geçilecektir.

9.3.1 Depremden Önce:

Depremi önleyemezsiniz fakat yaralanmayı önlemeye, hasarı minimuma indirmeye, Depremden sonra en az 72 saat yardımsız biçimde enkaz altında hayatta kalabilmeye hazırlıklı olmalısınız.

Deprem sırasında ve sonrasında ne yapılması gerektiği konusunda hazırlıklı olmalısınız. İhtiyaçlarınızın listesini çıkarın. İş bölümü yapın. Planınızı yazın ve bunun tatbikatını yapın. İş yeriniz için güvenli ve tehlikeli bölümleri bilin.

Hiçbir yerden yardım almaksızın 72 saat veya daha uzun bir süre boyunca kendi başınıza evde, arabanızda veya işyerinizde hayatta kalma mücadelesi vermeye hazırlıklı olun.

9.3.2 Deprem sırasında:

Deprem başladığında aktif davranma yetisi kısa bir süre için ortadan kalkar. Bu sırada kişiler kendi can güvenliğini düşündüklerinden dolayı, çalışmakta olan sistemde enerji dalgalanması-kesilmesi, ayar değişiklikleri, devrilme, bozulma vb. aksaklıklar ortaya çıkacaktır. Deprem öncüsü mü yoksa ana deprem mi olduğu da bu aşamada belirsizdir.

1. Acil Toplanma Bölgesine gidin,
2. Bina dışında iseniz binalardan ve elektrik direklerinden uzak durun, bulunduğunuz noktanın malzeme düşme tehlikesi olan yerlerden uzak olmasına dikkat edin.
3. Araba içindeyseniz arabayı açıklık bir alana sürün ve orada kalın. Köprülerden, alt geçitlerden ve elektrik direklerinden uzak durun.
4. Deprem sırasında mümkünse,
  - Makineler tehlike yaratmayacak şekilde durdurulmalı,
  - Basınçlı gazlara ait tüplerin vanaları kapatılmalı,
  - El aletleri kapatılmalı
  - Enerji sistemleri kapatılmalıdır.

9.3.3. Sarsıntı durduktan sonra:

Psikolojik olarak toparlanma evresi tamamlandığında, bütün çalışanlar kendi ünitelerindeki Acil Müdahale Talimatları uyarınca yapılması gereken işlerini süratle tamamlayacaklardır. Her üniteye Kurtarma Ekibi aktif hale gelerek, kendi personelini acil çıkış yollarını ve işaretlerini kullanarak tahliye eder. Personeller belirlenen toplanma bölgesinde toplanarak Acil Durum Yönetim Ekibinin talimatlarını beklerler.

Kaynak kullanımında güçlükler ve aksamalar olacağı kesindir. Ancak yine de dış kaynak ihtiyacı ortaya çıkarsa, sınırlı da olsa kullanılmaya çalışılacaktır.

Tablo 4: Deprem sırasında ve sonrasında yapılması gerekenler.

YAPILACAK FAALİYET	METOT	SORUMLU
1. Sarsıntı halinde koşuşturmayı ve paniği engelleyin. Tüm personeli toplanma bölgesinde toplayın	Ses	Koruma Ekibi
2. Olay anında toplanma bölgesinde oluşabilecek dış tehlikelere karşı (hırsızlık, yağma vb.) önlem alın.	-	Koruma Ekibi
3. Tüm bölümler gözlemlenerek oluşan ve oluşabilecek patlama, parlama veya alevlenme gibi durumlar için önlem alın.	Acil durum dolabı, yangın tüpleri, yangın dolapları	Söndürme Ekibi
4. Tüm bölgelerdeki gaz vanalarını, elektrik şalterlerini kapatın.	-	Kurtarma Ekibi
5. Önce canlıları ve daha sonra kıymetli eşya ve dokümanları kurtarın.	Acil durum dolabı	Kurtarma Ekibi
6. Yaralılara ilkyardım müdahalesi yapın	İlkyardım dolabı	İlkyardım Ekibi

9.3.4. Deprem Anında Çeşitli Senaryolar:

İdari Bina İçindeyseniz;

- En yakın korunaklı bölgede deprem etkisi geçinceye kadar bekleyiniz.
- Devrilebilecek, düşebilecek büyük ve ağır malzemelerden korunun (raflardaki malzemeler, her türlü kimyasal kap ve tanklar vb.)
- Elektrik pano ve odalarından uzak durunuz.
- Deprem esnasında elektrik odasında iseniz deprem etkisi geçince en yakın acil çıkış kapısından çıkarak toplanma bölgesine gidin.

Stok Depolar vb. düşebilecek malzemelerin olduğu bölgedeyseniz;

- Duvarın dibine sinin. Başınızı ve yüzünüzü koruyun.
- Eşikte durmayın; kapı çarpacak ve yaralanmanıza neden olacaktır.
- Pencereler, cam bölmeler, aynalar, ocaklar, kitaplıklar, yüksek malzemeler ve gevşek yapı elemanlarından uzak durun.

Eğer İşyeri Açık Alanında İseniz;

- Olduğunuz yerde kalın.
- Pencerelerden, binalardan, elektrik tellerinden ve direklerden uzak durarak, en yakın toplanma bölgesine gitmeye çalışın.

Eğer Kamyon, İş Makinesi ve Özel Araçtaysanız;

- Aracı güvenli bir yere yanaştırmaya çalışın. Yolu kapatmamaya özen gösterin.
- Aracın çalışmasını durdurun, mümkünse el frenini çekin,
- Köprülerden, alt ve üst geçitlerden ve binalardan olabildiğince uzağa park etmeye çalışın.

Eğer Kalabalık Bir Topluluktaysanız;

- Ezilmeyeceğiniz bir noktaya sığınmaya çalışın.
- Yüksek yapıların bulunduğu yaya yolları özellikle tehlikelidir.
- Eğer içerdeyseniz, devrilen kolonlar vb. çarpacağı için dışarıya koşmayın.
- Alışveriş merkezlerinde, en yakın mağazaya sığının.
- Pencerelerden, vitrinlerden, projektörlerden, ağır eşyalarla dolu raflardan uzak durun.

Her nerede olursanız olun, zeminin şiddetle hareket etmesi olasılığına hazır olun. Örtünün, kendinizi sağlam bir nesnenin korumasına alın. Bunu yapamıyorsanız, yere çökün başınızı ve yüzünüzü koruyacak biçimde kapanın. İlk sarsıntıyı izleyecek diğer sarsıntılara da hazır olun.

9.4. Kaza Olduğunda Kurtarma Operasyonu

Acil durum ihbarını alan acil durum sorumlusu, kurtarma ekibinin toplanma sahalarında toplanmasını sağlar. Kurtarma ekip liderine ve ekibe acil durumun türü, büyüklüğü ve yeri hakkında gerekli bilgiler verildikten sonra; ekip lideri ekibin kurtarma operasyonu için gerekli ekipmanları, iş aletleri ve iş makineleri ile kişisel koruyucu malzemelerini ambardan almalarını sağlar.

Daha sonra; toplanma bölgesinin yakınında bulunan araçlara binilerek operasyon bölgesine hareket edilir. Öncelikle, toplanma bölgesinden gelecek olan personel mevcudu bilgisine bağlı olarak enkaz altında bulunabilecek insanların kurtarma çalışmaları başlatacaktır.

9.4.1 İş Kazası olduğunda acil müdahale planı

- Herhangi bir iş kazası olması halinde ilk yardım konusunda gerekli eğitimi almış ve sertifikalı kişi ilkyardım gereklerini uygulayacaktır.
- Kazadan işyeri hekiminin haberdar edilmesi (iş yerinde bulunduğu zaman diliminde olursa) ve kaza geçirmiş kişiye ilk yardım yapılması temel önceliktir.
- Bu yüzden olabilecek en çabuk şekilde işyeri hekimini arayın ve yaralı hakkında temel gözlemlerinizi iletin. Eş zamanlı olarak en yakın ilk yardım görevlisine ulaşmaya çalışmak önemlidir.
- Sertifikalı ilkyardım eğitimi almış personel gerekli ilk yardım malzemesini alarak derhal olay yerine gider.
- Sertifikalı ilkyardım eğitimi almış personel gerekli görürse hasta nakil aracı çağırır. (Tel no:112)
- Hastanın ilgili sağlık kuruluşuna sevkı gerçekleştirildikten sonra yaralı için iş kazası tutanağı düzenlenir.
- İlkyardım malzemelerini kontrol edin, eğer eksik malzeme varsa tamamlayın.

9.5. Sel Baskını Durumu ve Talimatı

Sahanın alt yapısının kaldıramayacağı büyüklüklerde yağışlarla ya da su birikmeleri ile karşı karşıya kalındığında hemen yetkililere (teknik bölüm, idari işler, vb.) haber verilir. Panik yaratmadan sahada bulunan personel bilgilendirilir ve ilk önlemler alınır. Su giderleri açılır ve suyun geliş yönü set ve bariyerlerle engellenir veya değiştirilir.

Sahada bulunan su giderlerinin ağızları açılır, genişletilir, temizlenir. Çevreye Teknik bölüm yetkilisi tarafından belirlenmiş yerlere su tahliye hendekleri gerekli görülür ise yapılır. İşletme zemin seviyesinde ve alçakta kalan zeminlerde ürün, ekipman bırakılmaz.

Depolarda da su girmesini engelleyecek önlemler alınır ve yönetime raporlanır. Çalışma saatleri dışındaki sel felaketlerinde bakım personeli ilk müdahalelerde bulunur ve ilgili personeli göreve çağırır.

9.5.1 Sellerin ve/veya Taşkınların Nedenleri

İlimizde artan kentleşmeye paralel olarak büyüyen asfaltlaşma ve betonlaşma faaliyetleri sebebiyle şehir sel ve/veya taşkın oluşumuna elverişli bir yapıya sahiptir. Sel ve/veya taşkın oluşmasında etken olan faktörler şunlardır:

1. Meteorolojik nedenler; son yıllarda görülen iklim değişikliklerinin ani ve şiddetli yağışlara neden olması,
2. Zeminle ilişkili nedenler; kısa sürede, ani ve şiddetli bir yağış sonucunda oluşacak olan sel ve/veya taşkın olayında, ilin kendine özgü topoğrafik yapısı, suya doygunluğu ve hidrojeolojisi ile doğrudan ilişkisi,
3. Yol, bina inşaatlarından çıkan malzemelerin, yamaç arazilerde depolanması nedeniyle bu malzemeler mansaba doğru hareket ederek, dere yataklarını ve menfezleri doldurması,
4. Kayalık alanlarda fiziki ayrışma sonucu erozyon meydana gelmektedir. Şiddetli yağışlarda yüzey erozyonu sonucu mansaba taşınan rüsubat mansapta dere yatakları ve menfezlerde birikerek kapasite kaybına neden olmaktadır.
5. Dere yatakları içine atılan çöp ve kati atık maddeler ile yukarı havzadan gelen rüsubat zaten yetersiz olan yatak kapasitelerini iyice azaltarak taşkınlara neden olmaktadır.
6. Dere yataklarının üzerinde yer alan yetersiz en kesitli köprü ve menfezler ile yatak içine inşa edilen muhtelif idarelere ait isale hatları ve muhtelif akışı engelleyici imalatların taşkınlar esnasında problemin büyümesine etkili olmaktadır.

Tablo 5: Sel veya su baskını durumlarında yapılması gerekenler.

YAPILACAK FAALİYET	METOT	SORUMLU
1. Eğer sel veya su baskını çok şiddetli ve büyük ise telaşlanmayın, durumu çevrenize ve sorumlu kişilere duyurun.	Siren Sistemi	Tüm çalışanlar
2. Olayın olduğu bölüm personelini güvenli bölgeye toplayın.	-	Koruma Ekibi
3. Açık pencere ve kapıları kapatın.		Kurtarma Ekibi
4. Trafodan enerjiyi kesin ve gaz vanalarını kapalı duruma getirin	-	Kurtarma Ekibi
5. Önce canlıları ve daha sonra kıymetli eşya ve dokümanları kurtarın.	Acil durum dolabı	Kurtarma Ekibi
6. Yaralıları ilkyardım müdahalesi yapın.	İlkyardım dolabı	İlkyardım Ekibi
7. İşletme binasına su girecek yerlere bariyerler kurun.	-	Kurtarma Ekibi

9.6. Fırtına Durumu

Fırtına başladığında, personelin öncelikle düşebilecek malzemelerden korunması sağlanmalıdır. Elektrik, su, doğalgaz donanımlarının kapatılması, camlardan ve kapılardan uzak durulmalıdır.

Dışarıda veya araç içinde iseniz, en yakın sığınağa veya işletme binasına sığınmanız gerekir. Açıkta ateş, kimyasal madde bulundurulmaz varsa elimine edilir. Devrilme riski olan malzemeler ortamdaki yerlere taşınır. Bu işlemleri her birimin çalışanları kendileri yapar.

İşletme ise; genel acil ikaz sistemi kurmak, bloklar halinde ve sağlam monte edilmiş parçalardan oluşan çatılar yapmak, kalın cam kullanmak, dış yüzeylerde fazla aksesuar kullanmamak, sığınak yapma ve ağaçlandırma önlemlerini almakla yükümlüdür.

9.7. Sabotaj Durumu ve Talimatı

İşyerinin mevcut durumu, personel sirkülasyonu ve yapılan işin gereğince çalışanlar ve/veya dışarıdan işletmenin aleyhine sabotaj söz konusu olabilir. Bu bağlamda ihtimal dahi olsa söz konusu durum ile ilgili acil durum talimatı iş bu plan dahilinde işlenmektedir.

9.7.1 Sabotaj Şekilleri

Sabotajlar genelde yapılaş tarzına göre ve kullanılan malzemeye göre ikiye ayrılırlar:

<u>Aktif Sabotajlar</u>	<u>Pasif Sabotajlar</u>
Yangın	Fikri
Patlayıcı Madde	Psikolojik
Mekanik,	
Bakteriyolojik ve Kimyasal,	

9.7.2 Sabotajlara Kara Korunma Tedbirleri

Sabotajlara karşı aktif ve pasif olarak şu tedbirler alınmalıdır.

- Çalışma alanı aydınlatılmalıdır.
- Gerekli ve icap eden telli veya telsiz haberleşme sistemi kurulmalıdır.
- Gerekli ikaz levhaları bulunmalıdır.
- Yangın ikaz, ihbar ve söndürme sistemleri kurulmalıdır.
- Yapılacak eğitimlerle personel bilinçlendirilmelidir.

9.7.3. Sabotaj Esnasında Yapılması Gerekenler

- Vakit kaybetmeden Güvenlik Birimine Haber Ver,
- Sabotajın şekline göre ilgili yerlere haber ver, (Güvenlik, Santral, Danışma) ve Jandarma (112) ve Büyükşehir İtfaiye (112)
- Can Güvenliğini tehlikeye atmadan olay mahallini güvence altına al (Koruma Ekibi)
- Çalışma sahasını aydınlat, (Elektrik Bakım)
- Toplanma Bölgesine git ve ilgililere yardımcı ol, (Tüm Personel)

Acil Durum Sorumlusu acil durum yönetim ekibini toplar. Acil durum yönetim ekibi hemen toplanamıyorsa, Acil Durum Sorumlusu gerekli gördüğü uygulamaları bizzat kendisi başlatır. Böyle bir durumda elemanların hayatını riske atmamak için bir bölümde veya Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi bütününde yükseköğretim faaliyetlerine ara vermek ve tahliye söz konusu olabilir.

Yerel güvenlik güçleri Acil Durum Sorumlusu tarafından durumdan haberdar edilir. Güvenlik Güçleri olay bölgesine geldikten sonra, Acil durum yönetimini ele alırlar.

Eğer herhangi bir bölgeye sabotaj yapılmış ve yangın, patlama, göçük vb. durumlar oluşmuş ise; görgü tanığının Acil Durum Sorumlusuna haber vermesiyle uygulamalar başlar. Gerekli görülen bütün ekipler olay bölgesine çağrılır. Yanıt/Baş etme kapasitesini aşan durumlarda Dış Kaynaklar devreye sokulur.

9.7.4. Bomba Tehdidi

Tehdidi alan kişi:

Bomba tehdidini telefon ile alırsanız:

- Sakin olun
- Konuşmanın tüm detaylarını kaydedin.
- Eğer anlaşılmayan varsa, iletiyi tekrar ettirin.
- Derhal Acil Durum Sorumlusu' nu arayın, durumu bildirin.

Acil Durum Sorumlusu:

- Acil durum alarm butonuna basarak sahanın boşaltılması prosedürünün başlatılmasını sağlar
- Durumu polise bildirerek tüm bilgileri iletir.
- Polisin ulaşmasını beklerken tüm misafirlerin, çalışanların, öğrencilerin, ziyaretçi ve yüklenici firma personelinin dışarıya çıktığından ve toplanma alanında toplandığından emin olur.
- Tehlike tamamen geçmeden tehlikeli bölgeye, polis yetkilileri dışında bir kimsenin girmemesini sağlar.
- Kendini ve başkalarını tehlikeye sokacak davranışlarda bulunmaz ve bulunulmasına izin vermez.

9.8. Kimyasal ile Çalışmada Sızıntı veya Dökülmesi Durumunda Yapılması Gerekenler:

İşletme dahili kullanılan kimyasallar tehlike yaratma potansiyeline sahiptirler.

- a. Tüm personel durumdan haberdar edilecektir.
- b. Etkilenmiş alana görevli kişilerden başkasının girmesine izin verilmeyecektir.
- c. Etkilenmiş alana girmesine izin verilen kişilere uygun koruyucu giyim eşyası, kişisel koruyucu donanım ve özel güvenlik ekipmanı verilecek ve bu durum devam ettiği sürece kullanmaları sağlanacak, ancak bu durum sürekli olmayacaktır. Koruyucu araç ve gereci bulunmayan kişilerin etkilenmiş alana girmesine izin verilmeyecektir.
- d. Kurtarma, tahliye ve yardım işlerinin en kısa zamanda yapılabilmesi için, sağlık ve güvenlik yönünden riskin arttığını bildiren gerekli uyarı ve haberleşme sistemlerini kuracaktır.
- e. Tehlikeli kimyasallarla ilgili acil durum düzenlemeleri hakkındaki bilgileri kullanıma hazır bulundurulacaktır. İşyerindeki ve işyeri dışındaki ilgili kaza servisleri ve acil servisler bu bilgilere kolayca ulaşabileceklerdir.

9.8.1 Kimyasal ile çalışmada temizleme planı:

- a. Sızıntı hissedilmesi halinde bakım onarım ve temizlik ekiplerine haber verilecektir.
- b. Kaçaklar engellenecek ve ana gaz çıkışları kapatılacaktır.
- c. Kimyasallar solunması halinde baş dönmesine, solunum güçlüğüne ve bilinç kaybına neden olabilir. Yüksek doza maruz kalındığında boğularak ölüme neden olabilir. Bu sebeple kimyasallar solunmayacaktır.
- d. Gaza maruz kalanlar açık havaya çıkartılarak ilk yardım ekiplerinden yardım istenilecektir.

9.9 Patlama Talimatı

Çalışma sahasında oluşabilecek patlayıcı ortamların tehlikelerinden çalışanların sağlık ve güvenliğini korumak için alınması gerekli önlemleri belirlemek için tedbirler alınmalıdır. Çeşitli sebeplerden oluşan patlamalarda Tablo 6'deki kurallar uygulanır.

Tablo 6: Patlama durumunda yapılması gerekenler.

YAPILACAK FAALİYET	METOT	SORUMLU
1. Telaşlanmayın, patlama patlama esnasında çevrenize ve sorumlu kişilere duyurun.	Siren sistemi ve Ses	Tüm çalışanlar
2. Parlama ve patlama tehlikesinde koşuşturmayı ve paniği engelleyin. Tüm personeli toplanma bölgesinde toplayın	-	Kurtarma Ekibi
3. Gaz vanalarını, elektrik şalterlerini kapatın.	-	Kurtarma Ekibi

4. Yanıcı ve patlayıcı maddeleri uzaklaştırın. Bunları yaparken kendinizi ve başkalarını tehlikeye atmayın.	-	Söndürme Ekibi
5. Tüm bölgedeki gaz vanalarını, elektrik şalterlerini kapatın.	-	Kurtarma Ekibi
6. Önce canlıları ve daha sonra kıymetli eşya ve dökümanları kurtarın.	Acil durum dolabı	Kurtarma Ekibi
7. Yaralılara ilkyardım müdahalesi yapın.	İlk yardım dolabı	İlkyardım Ekibi
8. Olayın olduğu bölgeye koruma bandı çekerek personelin girişini engelleyin	Acil durum dolabı (koruma bandı)	Koruma Ekibi

9.10 Salgın Hastalık – Pandemi Acil Durum Eylem Planı

- Resmi makamların salgın hastalık ilanı ile sahada salgın tipine uygun önlemler alınmaya başlar (gerekli KKD, eğitimler, araç-gereç tedariki, girişte ateş ölçümü, salgın tipine göre gerekli aksiyonlar).
- Aktif olarak sahada bulunan çalışan sayısı minimuma düşürülür. Taşeron çalışmaları mümkün olduğunca askıya alınır ya da zorunlu hallerde minimuma indirilir.
- Sahaya personeli dışında giriş kısıtlanır, ziyaretler (müşteri, tedarikçi vb.) iptal edilir.
- Sosyal alanlarda (yemekhane, çay ocağı, dinlenme alanı vb.) çalışanların toplu olarak bir arada bulunmalarını önleyici düzenlemeler yapılır.
- Kişilerin sahaya geliş-gidişleri servis ile sağlanıyorsa, serviste yakın teması önleyici önlemler alınır mümkün olduğu durumlarda çalışanların şahsi araçlar ile sahaya gelmeleri sağlanır.
- İşveren vekili ve Birim Sorumluları tarafından bütün personelin bilgilendirilmesi sağlanır.
- Sahada salgın hastalığa sahip kişinin tespiti ya da çalışanlardan birinin hastalanması halinde İlçe Sağlık Müdürlüğü ve 112 Acil Çağrı Merkezi aranarak gerekli bildirim yapılır. Tüm işletme çalışanları ileri tetkik için en yakın yetkili hastaneye sevk edilir.
- İlgili makamlardan gelen geri bildirimlere göre aksiyonlar alınır.

9.13 Savaş Talimatı

Savaş, ülkenin tamamının acil durum önlemi almasını gerektirecek bir olaydır. Savaş durumunda fakülte faaliyetlerinin devamı yerel idarelerin alacağı kararlara bağlıdır. Savaş durumunda oluşabilecek tehlikelerin başlıcaları aşağıdaki gibidir;

- Bombardıman,
- Kimyasal serpinti,
- Radyoaktif serpinti,

Tehlike anında, bu tehlikeleri ifade eden sirenler sivil savunma müdürlüklerince tespit edilmiştir. Sahanın muhtelif yerlerinde tabelalar şeklinde asılı bulunması gereken işaretler aşağıda verilmiştir.

Sarı ikaz: Üç dakika süren düz siren sesi. Saldırı ihtimali var demektir.

Açıkta iseniz: hemen saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidin.

Sahada iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi kapatıp, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp hemen saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidin.

VERİLECEK TEHLİKE HABER VE İŞARETLERİNİ, ANLAMLARINI, HANGİ HABERDE NE TÜR ÖNLEMLERİ ALACAĞINIZI VE NELER YAPACAĞINIZI ÖĞRENİNİZ.	İKAZ VE ALARM İŞARETLERİNİ VE ANLAMLARINI ÖĞRENİNİZ				
	İkaz Haberi	İşareti	YAPILACAK İŞLER VE HAREKETLER		
			İçeride	Açıkta	Araçta
	SARI İKAZ Taarruz İhtimali	Üç Dakika Sürekli SİREN Sesi	Alarm'a, yani aşağıdaki tedbir ve hareketlere hazır ol.	Alarm'a, yani aşağıdaki tedbir ve hareketlere hazır ol.	Alarm'a, hazır ol.
	KIRMIZI İKAZ Taarruz Tehlikesi	Üç Dakika Yükselen Alçalan SİREN Sesi	Havagiz, elektrik, su ana vanalarını kapat, kapı, pencere ve perdeleri ört. Teçhizatını al ve sığınmağa gir.	En yakın sığınmağa gir. Yoksa sağlam bir duvar, bodrum gibi veya çukur bir yere sığın.	Anıktan çık. açıkta kal ve açık yerlerini ört.
	Radyoaktif Serpinti Tehlikesi	Üç Dakika Süreli Kesik kesik SİREN Sesi Veya Radyo Yayını	Yukarıdaki hareketleri yap.	En yakın kapalı yere gir, açık yerlerini ört.	Araçta kal ve açık yerlerini ört.
	BEYAZ İKAZ Tehlike Geçti	Tv, Radyo, Hoparlör veya Megaфон Yayını	Sığınaktan çık. Gerekliyse yardım ve kurtarma çalışmalarına katıl.	Sığındığın yerden çık. Gerekliyse yardım ve kurtarma çalışmalarına katıl.	Saklı durumdan çık. Radyasyon veya gazla buluşmuşsan temizlen.

Kırmızı ikaz: Üç dakika boyunca alçalıp yükselen siren sesidir. Saldırı tehlikesi var demektir.

Açıktaysanız: En yakın sığınma yerlerine, köprü altı, çukur vb. yerlere saklanarak vücudunuzun açık yerlerini örterek tehlikenin geçmesini bekleyiniz.

Sahada iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi kapatıp, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp hemen saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidin.

Siyah İkaz: Kesik kesik siren sesi ile veya radyo-TV yayınıyla duyurulur. Radyoaktif serpinti veya kimyasal saldırı tehlikesi var demektir.

Açıktaysanız: En yakın sığınma yerlerine gidiniz ve vücudunuzun açıkta kalan yerlerini örtün.

Sahada iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi kapatıp, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp hemen saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidin.

Beyaz ikaz: Tehlike geçti demektir. Radyo, televizyon, megafon vb. yollarla haber verilir. Bu işareti aldıktan sonra sığınma yerlerinden çıkabilirsiniz.

YANGIN TÜPÜ KULLANIM KILAVUZU

SIRA NO	YANLIŞ	DOĞRU
1		
	Rüzgara karşı durmak.	Rüzgan, istikametine göre arkana al.
2		
	Yanan yere üstten ve arkadan müdahale etmek.	Önden tarayarak, yangının çıkış noktası, yani dip kısmına müdahale et.
3		
	Yukarıdan damlayan yanıcı ve parlayıcı maddelere, aşağıdan müdahale etmek.	Damlama veya sızıntı noktasından, yani yukarıdan müdahale et.
4		
	Yangın anında söndürme cihazlarını boşaltıp peşpeşe kullanmak	Mevcut yangın söndürme cihazlarını ayrı anda değişik yörlerden kullan.
5		
	Yangın mahallini terketmek.	Yangının tamamen söndüğüne emin olmadan yangın mahallini terketme.
6		
	Kullanılmış yangın söndürme cihazlarını, kullanılmamışlarla biraraya koyup karıştırmak veya kullanılmamış gibi yerine asmak.	Kullanılmış yangın söndürme cihazlarını diğerlerinden ayırarak dolun ve bakımını sağlamak.

YANGIN DURUMUNDA ACİL EYLEM PLANI

YANGIN İLK GÖRÜLDÜĞÜNDE

GÜVENLİK
İTFAİYİYİ ARA TEL: 112
ACİL DURUM KOORDİNATÖRÜNE HABER VER.

İLK YARDIM EKİBİ
YARALI VAR İSE İHTİYACA GÖRE İLK YARDIM
UYGULA DOKTOR ÇAĞIR

TAHLİYE EKİBİ
BOŞALTMA ANONSU YAPILMIŞ İSE İLGİLİ BÖLGE
ÇALIŞANLARININ ACİL DURUM TOPLANMA
ALANINA GİTMESİNİ SAĞLA TOPLANMA
BÖLGESİNDE MEVCUDUNU KONTROL ET

PERSONEL OLARAK İTFAİYE İLE KOORDİNE ŞEKİLDE
ÇALIŞ

ACİL DURUM KOORDİNATÖRÜ EKİPLERİNİ
İHTİYACA GÖRE ÇAĞIR VE YÖNET. DURUMU VE
ALINAN DESTEKLENEN FAALİYETLERİ
DEĞERLENDİR. OLAY SONUNDA TÜM BİLGİLERİ
TOPLA, DEĞERLENDİR VE RAPORLA

**İŞ KAZASI
DURUMUNDA ACİL
EYLEM PLANI**

OLAYI İLK GÖREN

PANİĞE KAPILMA, DURUMU
ACİL DURUM
KOORDİNATÖRÜNE VE
İLK YARDIM EKİBİNE HABER

İLK YARDIMCI PERSONEL

İLK YARDIM ÇANTANI VE ACİL
TIBBİ YARDIM EKİPMANI AL
VE OLAY YERİNE GİT.

ALINAN EĞİTİM
DOĞRULTUSUNDA YARALIYA
MÜDAHALE ET, DURUM
AĞIRSA 112 Yİ ARA

İŞ KAZASINA UĞRAYAN İÇİN
EMNİYETLİ BÖLGE OLUŞTUR
112'Yİ BEKLE

KOPAN UZUV PARÇASI
VAR İSE, TEMİZLE
(SU VEYA SERUM FİZYOLOJİK
İLE)

NEMLİ BİR BEZLE SAR

BİR NAYLON VEYA ELDİVEN
İÇERİSİNE KOY
AĞZINI BAĞLA

BUZLU TEMİZ BİR TORBA VEYA
ELDİVEN İÇERİSİNE SARILI
PARÇAYI KOY

**SABOTAJ DURUMUNDA
ACİL EYLEM PLANI**

**OLAYI İLK GÖREN
PANİĞE KAPILMA,
GÜVENLİK GÖREVLİLERİNE VE
KURTARMA EKİBİNE HABER**

**KURTARMA EKİBİ PERSONELİ
OLAYA MÜDAHALE ET**

**KURTARMA EKİBİ PERSONELİ
ÇALIŞANLARI KISA SÜREDE
TOPLANMA BÖLGESİNDE TOPLA
VE MEVCUDU KONTROL ET**

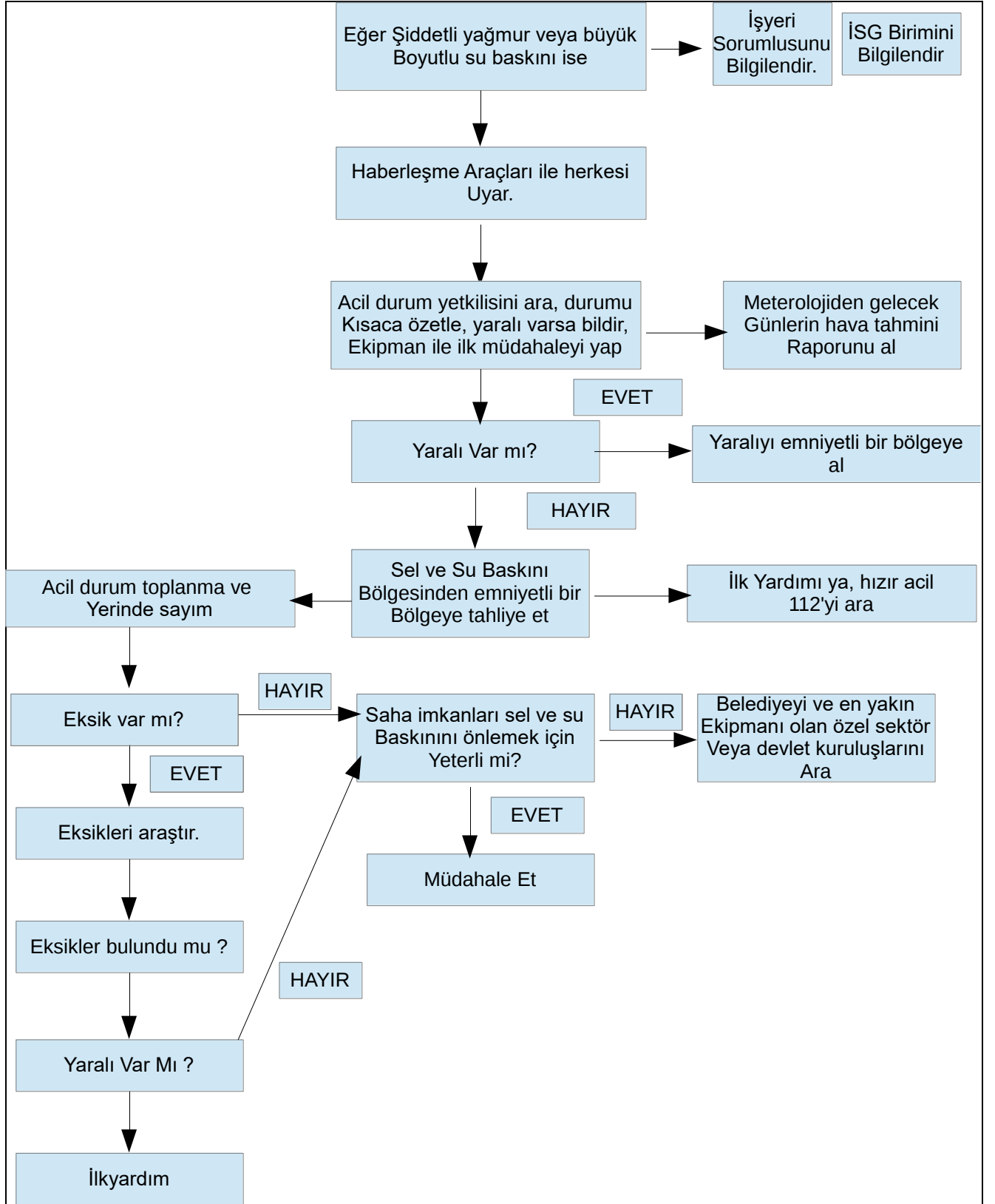
TOPLANMA YERLERİ

**GÜVENLİK GÖREVLİSİ
KOLLUK KUVVETLERİNE VE
SİVİL SAVUNMA UZMANINA
HABER VER.
POLİS: 112
İTFAİYE:112**

**GÜVENLİK GÖREVLİSİ
ACİL DURUM
KOORDİNATÖRÜNE HABER VER.**

SEL BASKINI DURUMUNDA ACİL EYLEM PLANI

DEPREM DURUMUNDA ACİL EYLEM PLANI

**DEPREM ANINDA ETRAFINI SESLİ
OLARAK UYAR**

PANİĞE KAPILMA, PENCERE VE
DEVİRİLECEK EŞYALARDAN UZAK DUR
EN YAKIN KORUMA BÖLGESİNE YÖNEL
(KOLON vb. BÖLGELER)

BAŞINIZI VE BOYNUNUZU İKİ ELİNİZİN
ARASINA ALARAK KORUYUNUZ
(CENİN POZİSYONU)

DEPREM BİTENE KADAR
MERDİVENLERİ KULLANMA, DEPREM
BİTSE DE ASANSÖRÜ KULLANMA,
BALKONA, APARTMAN BOŞLUKLARINA
ÇIKMA

DEPREM SONRASINDA
GÜVENLİ GEÇİŞ DİKKATE ALARAK
TOPLANMA BÖLGESİNE GİTMEK İÇİN
BİNAYI TERKET

TOPLANMA BÖLGESİNE ULAŞ

TOPLANMA YERLERİ

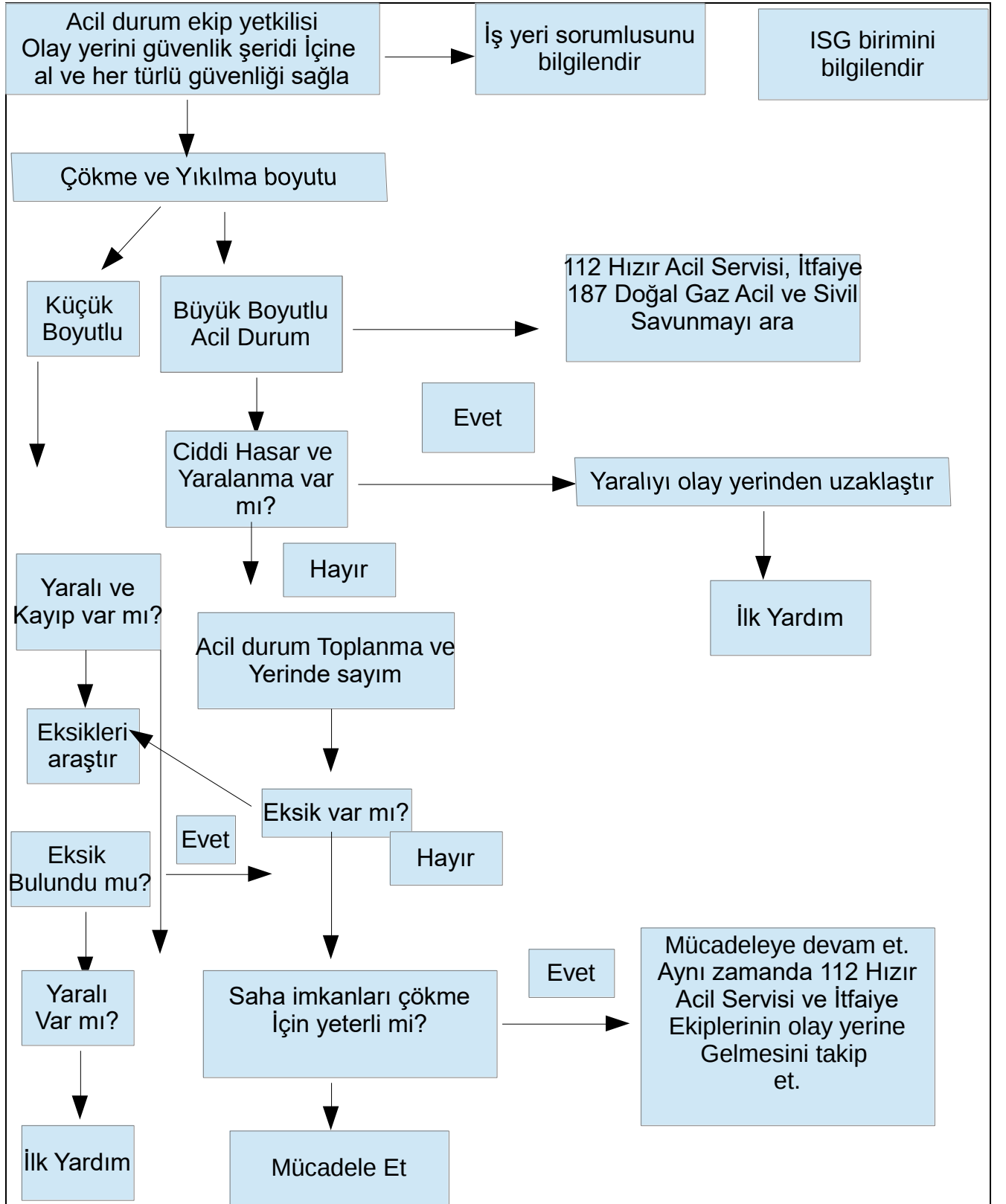
İLK YARDIM EKİBİ

YARALI ARAŞTIRMASI YAP, GEREKİRSE
İLK YARDIM UYGULA

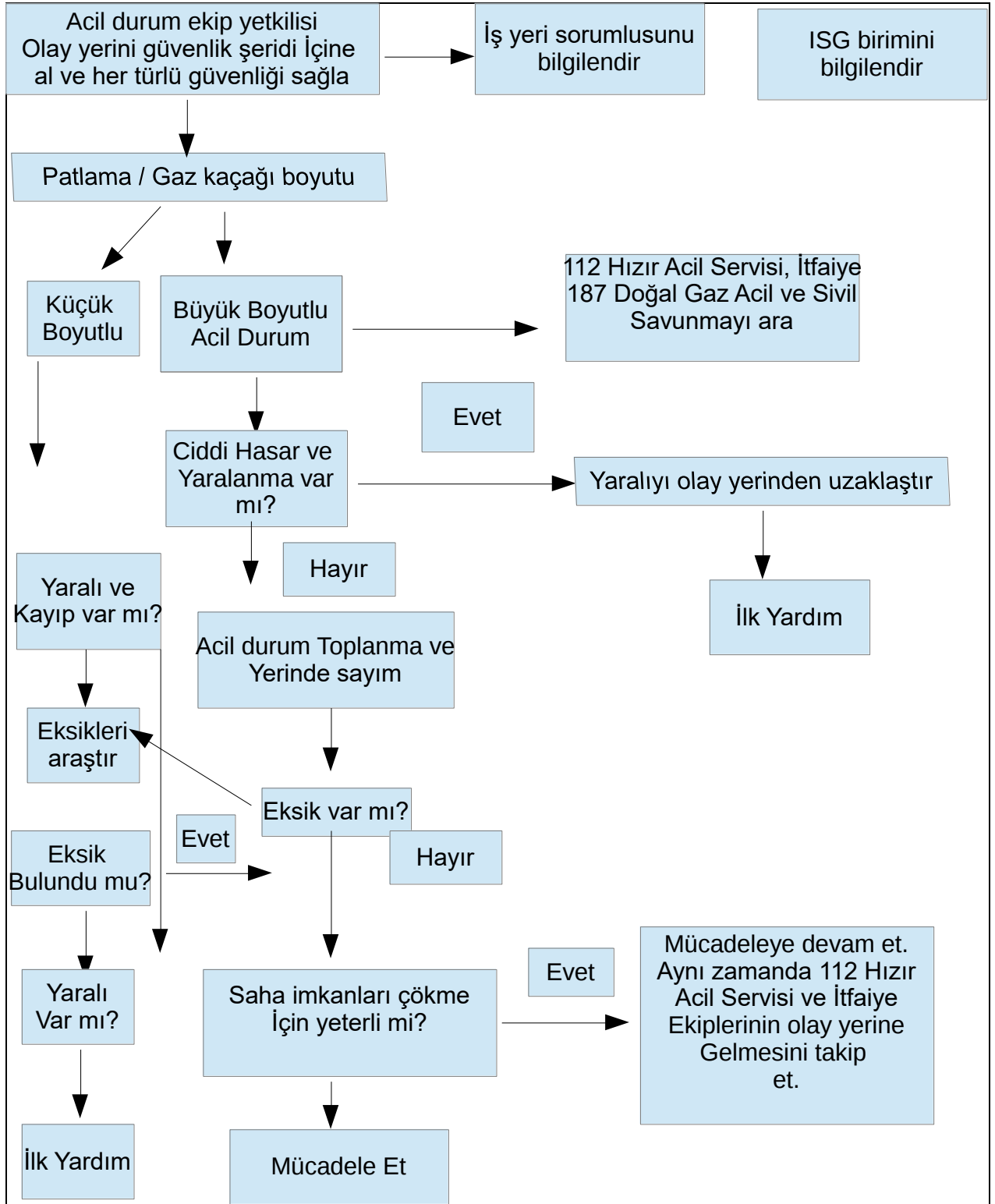
**ENKAZDA KALAN VAR İSE KURTARMA
EKİBİNİ YÖNLENDİR**

ENKAZDA KALAN VAR İSE HABER VER

ÇÖKME VE YIKILMA DURUMUNDA ACİL EYLEM PLANI

PATLAMA/ GAZ KAÇAĞI DURUMUNDA ACİL EYLEM PLANI

GIDA ZEHİRLENMESİ DURUMUNDA ACİL EYLEM PLANI

OLAYI İLK GÖREN
ZEHİRLENME DURUMLARINDA DERHAL
İŞYERİ SAĞLIK BİRİMİNE /İLK YARDIMCI
PERSONELLERE HABER VER.

TOPLU ZEHİRLENMELERDE AMBULANS
ÇAĞIR
TEL:112

İLK YARDIMCI PERSONEL
AMBULANSA GEREK OLMAYAN KÜÇÜK
YARALANMALARDA SAĞLIK MERKEZİNE
YOLLANAN HASTANIN YANINDA REFAKATÇİ
OLARAK BULUN

SAĞLIK BİRİMİ
ZEHİRLENME SEBEBİNİ TESPİT ET, SAĞLIK
DURUMUNUN SONUÇLARINI TAKİP ET,
OLAYIN VUKU BULMA ŞEKLİNİ İNCELE VE
KAZA ANALİZ FORMUNU DOLDURUP
GEREKLİ KAYITLARI TUTULMASINI SAĞLA

ACİL DURUM KOORDİNATÖRÜ
ZEHİRLENME NEDENİ GIDA İŞE UYGUN
YÖNTEMLER İLE ALINMIŞ VE SAKLANAN
NUMUNELERİ RESMİ MAKAMLARCA İLGİLİ
LABARATUARLARA ANALİZ İÇİN
GÖNDERİLMESİNİ SAĞLA.

10. ACİL EYLEM PLANI KROKİSİ

İşyerini veya işyerinin bölümlerini gösteren krokide bulunması gerekenler:

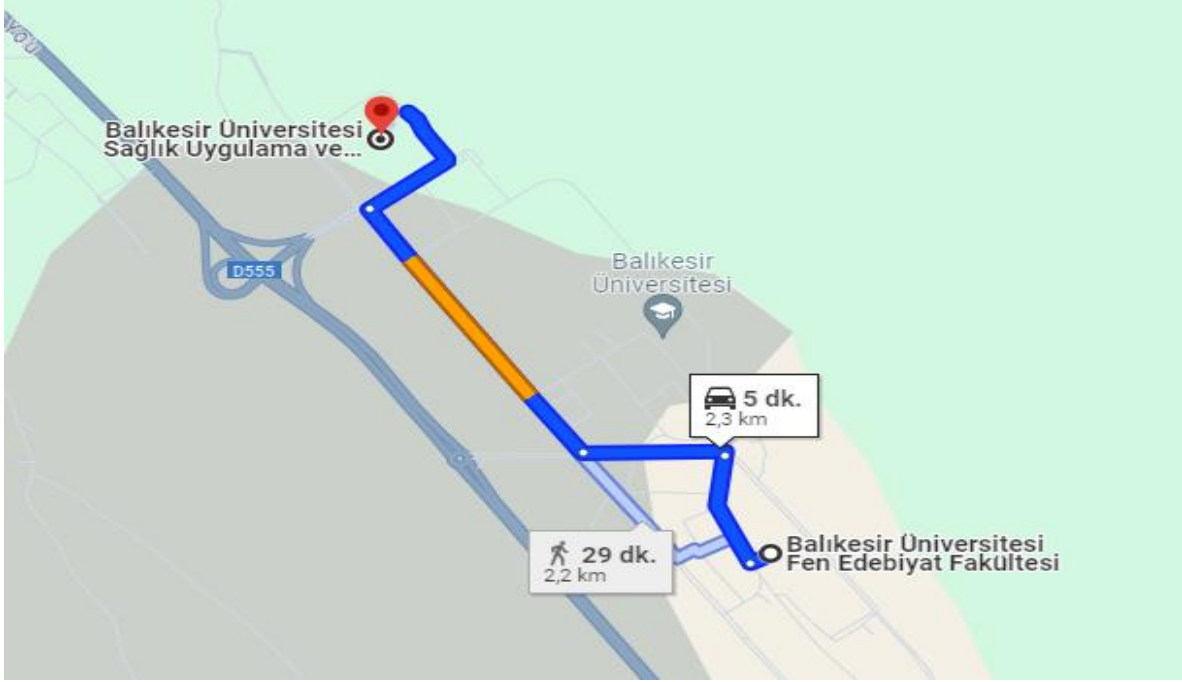
1. Yangın söndürme amaçlı kullanılacaklar da dâhil olmak üzere acil durum ekipmanlarının bulunduğu yerler.
2. İlk yardım malzemelerinin bulunduğu yerler.
3. Kaçış yolları, toplanma yerleri ve bulunması halinde uyarı sistemlerinin de yer aldığı tahliye planı.
4. Görevlendirilen çalışanların ve varsa yedeklerinin adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve iletişim bilgileri.
5. İlk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında işyeri dışındaki kuruluşların irtibat numaralarıdır.

Acil durum planı kapsamında hazırlanan kroki bina içinde kolayca görülebilecek yerlerde asılı olarak bulundurulur.

11. KURUM DIŞI KAYNAKLARIN KULLANILMASI

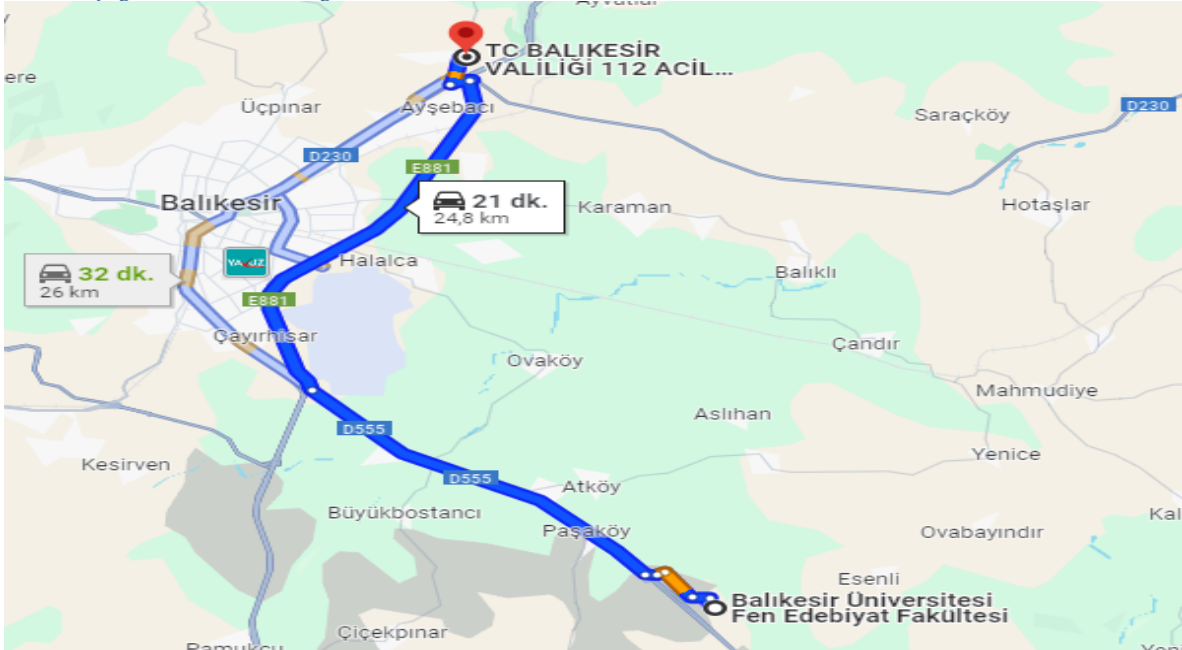
HASTANELER	UZAKLIK
Balıkesir Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi	2,3 km
Balıkesir 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü	24,8 km

Balıkesir Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi (Hastanesi) Yol Tarifi

- (A) Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi.
 (B) Balıkesir Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi (Hastanesi).

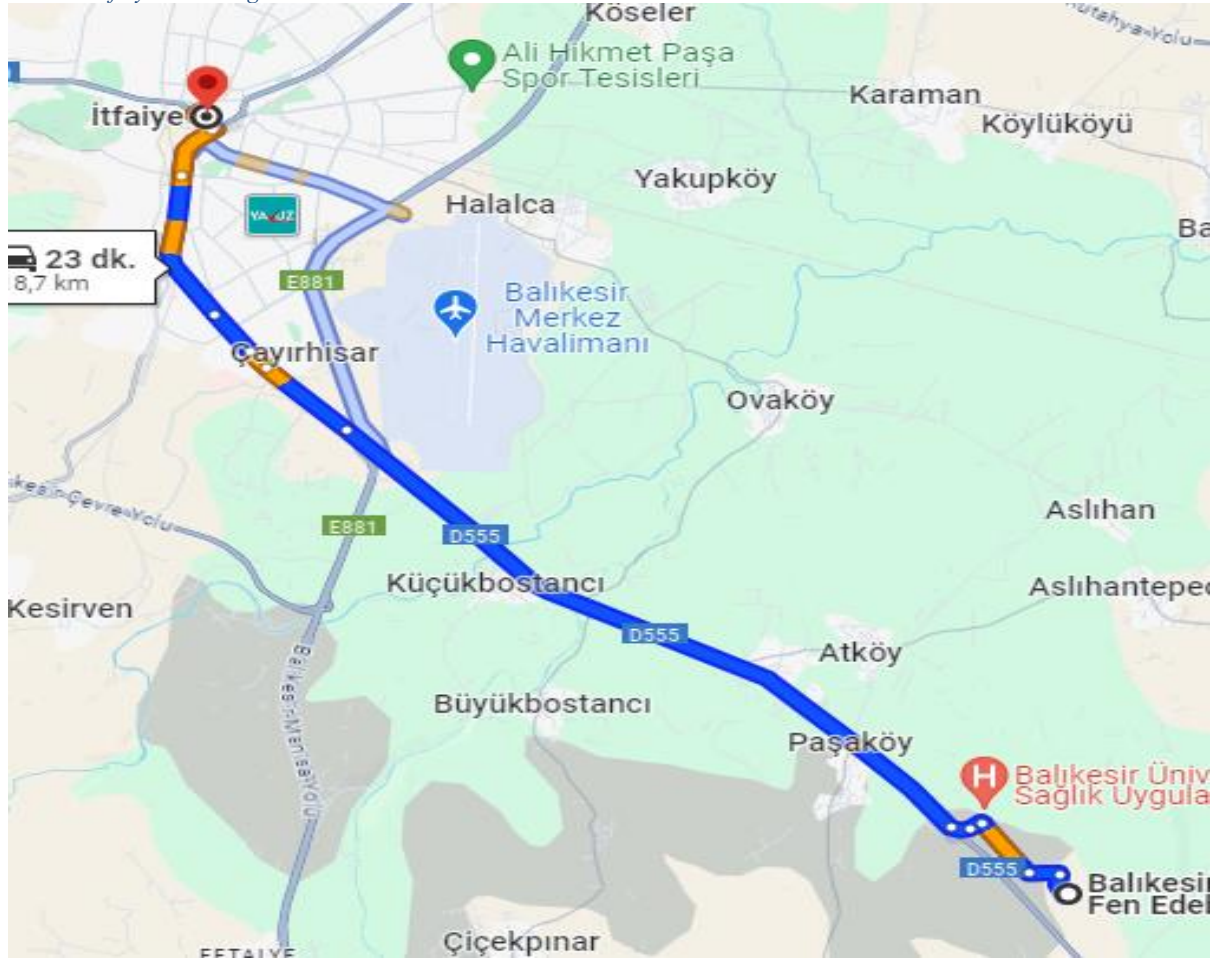
112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü

- (A) Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi.
 (B) Balıkesir 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü.

İTFAİYE	UZAKLIK
Balıkesir İtfaiye Müdürlüğü	18,7 km

Balıkesir İtfaiye Müdürlüğü

- (A) Balıkesir İtfaiye Müdürlüğü.
 (B) Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi.

EK-1
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
ACİL DURUM EKİP LİSTESİ

ACİL DURUM YÖNETİCİSİ

No	Adı Soyadı	Acil Durum Ekibi İçindeki Görevi
1	Prof. Dr. Halil İbrahim ŞAHİN	İşyerinde alınmış acil durum tedbirlerini sürekli kontrol altında tutarak gerekli düzeltmeleri yapmak Acil Durum Müdahale Ekiplerinin arasındaki koordinasyonu sağlayarak ekipleri gereken noktalara sevk etmek Acil durumlarda, Acil Durum Telefon Listesinde bulunan kurumlarla iletişime geçmek.

SÖNDÜRME EKİBİ

No	Adı Soyadı	Görevi	Acil Durum Ekibi İçindeki Görevi
1	Halil GÖKTAŞ	Ekip Başlı	İşyerinde çıkabilecek yangınlara derhal müdahale ederek mümkünse yangını kontrol altına almak, Yangının genişlemesine mâni olmak ve söndürme faaliyetlerini yürütmek, İtfaiye ekibi geldikten sonra müdahale yerlerini ve hidrantların yerlerini göstermekle görevlidir.
2	Mustafa AYDIN	Üye	
3	Ramazan ŞAHİNLER	Üye	
4	Kemal ALKAN	Üye	

KORUMA EKİBİ

No	Adı Soyadı	Görevi	Acil Durum Ekibi İçindeki Görevi
1	Selçuk BİLDİRİCİ	Ekip Başlı	Acil durum nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önlemek, Acil durum ekipleri arasındaki koordinasyon işlerini gerçekleştirmek, Sayım işlerini yürütmek Gerektiğinde ilgili ulusal ve yerel kurumların müdahale ekiplerine bilgi vermekle görevlidir.
2	Volkan ÖZKAL	Üye	
3	Arş. Gör. Sercan CEYLAN		
4	Arş. Gör. Oğuzhan ÖZKAN	Üye	

KURTARMA EKİBİ

No	Adı Soyadı	Görevi	Acil Durum Ekibi İçindeki Görevi
1	İsmail GÜNDOĞAN	Ekip Başlı	Olay yerinde kalan var ise aramak, Acil durumlarda can ve mal kurtarma işlerini gerçekleştirmek, (Varsa) yaralıları güvenli bölgeye çekmek, Tüm kişileri olay yerinden uzaklaştırmak Acil durumlarda, acil durum bölgesine giden elektrik hatlarını kesmek Acil durum özelliğine göre, acil durum telefon listesinde belirtilen ilgili yerlere ve sorumlu kişilere haber vermekle görevlidir
2	Duran KAVŞAK	Üye	
3	Cengiz DEYİRMENCİ	Üye	
4	Arş. Gör. Hüseyin SAY	Üye	

İLK YARDIM EKİBİ

No	Adı Soyadı	Görevi	Acil Durum Ekibi İçindeki Görevi
1	Mevlüt ALNIAÇIK	Ekip Başkanı	Yaralıya ilkyardım gerçekleştirmek, Sağlık personelinin, ambulansın olay yerine yönlendirilmesini sağlamak Acil durum özelliğine göre, acil durum telefon listesinde belirtilen ilgili yerlere ve sorumlu kişilere haber vermekle görevlidir
2	Sevim AKBAŞ	Üye	
3	Zeynep KARA	Üye	
4	Musa AZAKLIOĞLU	Üye	
5	Turgut ÖZEN	Üye	
6	Arş. Gör. Elif ALTUNDERE	Üye	
7	Arş. Gör. Ayşegül ÇOBAN	Üye	
8	Arş. Gör. Azer GÜRCAN	Üye	
9	Arş. Gör. Serhad ONAT	Üye	
10	Arş. Gör. Hicret BAYCAR	Üye	

Acil Durum Malzeme ve Ekipman Listesi

No	Malzemenin Cinsi	Malzeme Sayısı	Malzemenin Yeri
1	İLK YARDIM ÇANTASI		
2	YANGIN BATTANİYESİ		
3	MEGAFON		
4	KURTARMA BALTASI		
5	KURTARMA İPİ		
6	EL FENERİ		
7	SEDYE		
8	ISIYA DAYANIKLI DERİ ELDİVEN		
9	BARET		
10	YANGINDAN KAÇIŞ MASKESİ		

Diğer Acil Durum malzemeleri ve ekipmanlarını not ediniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Yangınla Mücadele Malzemeleri

YANGIN SÖNDÜRME EKİPMANI	NO	MARKA	BAKIM/DOL UM /KONTROL TARİHİ	BAKIM/DOL UM/KONTR OL BELGESİ	Kontrol Eden Firma ve Yetkilisi	ONAY

Diğer Yangın söndürme malzemelerini not ediniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....